

LEDNINGSTRÄNING OCH OBJEKTIV NYREKRYTERING

👤 Fredrik Persson 🕒 7 december, 2020 📁 Artiklar, Nyheter 👁 112 Visningar

Jag kliver av bussen, spänd, lite nervös, och är 15 år. Bussen stannar framför akutsjukhuset Serafimerlasarettet i Stockholm. Jag går i nionde klass och skall göra en praovecka på akutmottagningen som en vägledning i mitt framtida yrkesval. Och den veckan blev helt avgörande för mig vad jag ville jobba med. Det som gjorde mest inflytande på mig var när ambulanser kom in till akutmottagningen med patienter. Jag beundrade ambulansförarna för det jobb dom gjorde. Det var där och då som min mentala karriär startade, jag skulle bli ambulansförare när jag blev stor!

När det var dags att göra värnplikten var valet enkelt, jag sökte som sjuktransportman och blev förlagd på Gotland. Nästa händelse som senare blev avgörande för mitt yrkesval var under en övning i lumpen. Vi sjuktransportmän skulle under kaotiska former rädda personal ur ett antal stridsvagnar. På genomgången efter övningen, så pekade majoren på mig och berömde mitt sätt att styra upp arbetet och visa goda ledaregenskaper. Denna för mig, på plats, helt oväntade uppskattning fastnade i mitt minne.

Jag jobbade som ambulansförare i Stockholm under 9 år. De sista tre åren var jag stationerad på Haninge brandstation. Där föddes ett intresse för brandmannayrket, dels på grund av nyfikenhet dels på grund av att jag kände att mitt engagemang för jobbet som ambulansförare sakta började tyna bort. Chansen kom och jag sökte till Solna Sundbybergs brandförsvarsförbund där jag först fick ett vikariat som sedan övergick i fast anställning som brandman. Efter ca. tre år började jag inse att detta ändock inte var riktigt

rätt jobb för mig. Jag gillade inte höjder och inte heller trånga utrymmen, och det var ingen optimal ekvation för jobbet som brandman. Det var då tankar började frodas på att söka och utbilda mig till befäl. Jag mindes då majorens ord, drygt tio år tidigare, att jag hade goda ledaregenskaper. Så efter fem år som brandman så sökte jag brandförmansutbildningen som jag genomförde på Skövde räddningsskola. Väl tillbaka i Solna Sundbyberg så jobbade jag som brandman i ytterligare två år innan det blev en tjänst ledig som brandförman.

Yttre ledning har alltid attraherat

Efter två år som brandförman så var det dags för nästa steg. Brandmästarutbildningen gick jag på Rosersbergs räddningsskola. Efter avslutad utbildning så kom jag tillbaka till Solna Sundbyberg nu i en ny roll som brandmästare i ett skiftlag på brandstationen. År 2002 införlivades Solna Sundbybergs brandförsvarsförbund i Stockholms brandförsvaret. Då sökte jag, och fick jobbet som yttre befäl/operativ chef på Johannes brandstation, i Stockholms city. Varannan månad jobbade jag som yttre befäl i den yttre ledningen och varannan månad som operativ chef i den inre systemledningen. När vi 2007 slogs ihop med Södra Roslagens räddningstjänst fick jag förmånen att välja mellan yttre befäl eller operativ chef. Valet var lätt, att arbeta och leda ute på skadeplats i den yttre ledningen har alltid attraherat mig. Och arbetet som yttre befäl är fortfarande min tjänst idag.

Brandmän har ett antal kravställda övningar som dom skall göra på årsbasis. Ett exempel är de obligatoriska rökövningarna, och genomför dom inte sina rökövningar får dom inte rökdyka, o.s.v. När jag klev över befälströskeln blev jag oerhört förvånad att inte motsvarande krav ställdes på mig som befäl.

Befälen bör träna på att leda

Min uppfattning är att befäl som jobbar i den yttre ledningen borde ha liknande övningskrav på att leda, antingen i virtuell miljö eller på övningsfältet. Även om jag jobbar i en storstadsregion där händer förhållandevis mycket så är min uppfattning att jag som yttre befäl behövde jobba ett antal år för att nå upp till en bra erfarenhetsnivå. Vissa typer av händelser sker tack och lov väldigt sällan. Men detta leder också till att vi befäl riskerar att hamna i situationer som vi har väldigt liten eller ingen vana alls ifrån. Under mina många år inom räddningstjänsten har jag önskat och sett behovet att vi som jobbar i den yttre ledningen borde ha motsvarande krav på ledningsträning, som brandmännen har i sina kravställda övningar, exempelvis enligt AFS:en. Ledningsträning är ett utmärkt komplement till den erfarenhet som vi befäl får när den röda lampan tänds, och vi åker på larm.

En viktig och spännande del av mitt arbete förutom rollen som yttre befäl, är att rekrytera rätt person till rätt plats, och att utvecklas i min yrkesroll. Sedan några år tillbaka genomför Storstockholms brandförsvaret lämplighetstester i virtuell spelmiljö för sökande till befäl i operativ yttre ledning. Lämplighetstesterna är

ett komplement till sedvanliga intervjuer och referenser. Syftet är att synliggöra lämpligheten att jobba som befäl på skadeplats. Jag har haft förmånen att ansvara för dessa kompletterande speltester sen vi startade med dom. Och dessa virtuella speltester lämpar sig för alla yttre ledningsnivåer inom räddningstjänsten och kan anpassas allt efter önskemål.

Träning och rekrytering av befäl

Så för ett år sedan började en ide sakta växa fram inom mig. Jag ställde mig frågan? Skulle jag, med min långa operativa erfarenhet, kunna erbjuda andra räddningstjänster ledningsträning för befäl i yttre tjänst. Samt bistå vid nyrekrytering av befäl. Jag dryftade mina tankar med några kloka kollegor. Dom var rörande överens, "självlklart Barry skall du satsa på detta"! Med din långa erfarenhet och din pedagogiska förmåga är du som "klippt och skuren" för det. Den feedbacken var samstämmig från mina kollegor. Efter några veckors funderande så bestämde jag mig för **PreSafe4U** som företagsnamn.

Jag erbjuder räddningstjänsterna hjälp med ledningsträning och nyrekrytering av befäl. En mycket viktig faktor när jag blir anlitad är att jag kommer utifrån och är mer objektiv. D.v.s. den egna räddningstjänsten riskerar inte att hamna i en ev. jävsituation vid exempelvis nyrekrytering av befäl. Ledningsträningen och testerna sker i virtuell spelmiljö inomhus. Vill räddningstjänsten ha råd och hjälp med att bygga upp en egen organisation för en ledningsträningsanläggning så erbjuder jag det också. Jag bygger och använder olika scenarier som kan vara platsspecifika och/eller skraddarsys efter räddningstjänstens önskemål. Det övande befälet får då möjlighet att träna i olika situationer och händelser för att bygga på sin erfarenhetsbank och därmed öka möjligheterna att agera tydligt och adekvat på skadeplatsen. Hur ser då upplägget ut för exempelvis ledningsträning? När räddningstjänsten och jag etablerat kontakt går vi tillsammans igenom vad behovet är. Därefter föreslår jag, ett eller flera förslag, på hur ledningsträningen alt. nyrekryteringen kan genomföras.

Här följer några exempel:

1. Mängdträning med flera korta scenarion där också motspelare deltar. Coachning och feedback efter varje spel och en längre återkoppling samt feedback efter avslutade spel.
2. Ett längre scenario med flertalet motspel inblandade, såsom sektorchefer, polis, sjukvård o.s.v. och en längre återkoppling och feedback efter avslutade spel.
3. Befälet och jag sitter tillsammans under hela ledningsträningen och jag spelar upp ett antal olika scenarion och coachar befälet kontinuerligt i bedömning, beslut och order. Den här formen av spelträningen är bra om ett uppfräschningsbehov att leda på skadeplats föreligger.

Oavsett om det är ledningsträning, nyrekrytering av befäl eller en uppfräschning som skall genomföras, så är den första kontakten mellan mig och befälet mycket viktig. Jag och den övande sitter tillsammans en

stund innan vi börjar ledningsträningen/bedömningen. Vi får möjlighet att presentera oss för varandra och jag berättar hur träningen kommer att genomföras. Men syftet är i 1:a hand att få befälet att känna sig komfortabel inför den stundande träningen/bedömningen. Denna förberedande stund är viktig för att befälet skall få ut det bästa och mesta av ledningsträningen. Jag utför också all ledningsträning hos resp. räddningstjänst i deras egna lokaler.

Träning framför kameran

Hur går då ledningsträningen till tekniskt? Befälet uppehåller sig i ett rum där spelet projiceras upp på antingen en projektorduk eller en stor tv-skärm. På skärmen projicerar jag upp det aktuella scenariot med rörliga bilder och ljud så befälet tränas i att fatta beslut utifrån händelseutvecklingen. Befälets agerande dokumenteras via filminspelning. Efteråt avslutat spel erbjuds befälet en USB sticka där inspelningen finns sparad. Exakt i detalj hur ledningsträningen skall genomföras skraddarsys naturligtvis efter räddningstjänstens önskemål, enligt förslagsvis ovan tre exemplen.

Att leda en räddningsinsats och ta snabba avgörande beslut under tidspress, det ställer höga krav på oss befäl. Regelbunden ledningsträning gör att vi får bra förutsättningar att leda en räddningsinsats i rätt riktning. Detta gäller i allmänhet för samtliga befäl som jobbar på en heltidskår, och i synnerhet för befäl på en deltidskår!

Tack för att du tog dig tid att läsa mina rader!

Barry Levis